

Mr. SPEAKER.—The House will now adjourned for recess and meet after half an hour.

The House adjourned for Recess at Three of the Clock and re-assembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[Mr. SPEAKER in the Chair,]

MYSORE PANCHAYAT RAJ BILL, 1964

Motion to consider.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Development, Panchayat Raj and Co-operation).—Sir, I move :

“That the Mysore Panchayatraj Bill, 1964, be taken into consideration”.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

“That the Mysore Panchayatraj Bill, 1964, be taken into consideration.”

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Mr. Speaker, Sir, I deem it a great privilege to have the opportunity of piloting a Bill of vital importance. Mysore Panchayatraj Bill will be a land-mark in the history of the growth and development of Local Self-Government institutions. Sir, the principle and practice of self-government is not altogether new for Mysore State. In the different integrating areas that formed the present new State of Mysore, different laws were in force regarding Local Self-Government institutions. But, for the first time, after integration, a new legislation was brought about in the year 1959 and after this law came into force, new institutions were established at the village level and at the taluk level. Actually, the present Bill marks the second stage in the growth of local self-government institutions and in the implementation of the new concept of what is known as democratic decentralisation.

Hon'ble Members may recall that the Central Government, in the year 1958, appointed a study team under the Chairmanship of Sri Balwantrai Mehta to go into the question of establishing local self-government institutions and making them purposeful and invest them with proper powers. The team gave its report in the early part of 1959. When the present Act, regarding the constitution of Panchayats and Taluk Boards was enacted by this Hon'ble House, the full implications of the report of Balwantrai Mehta Committee were not properly stated. Therefore, all the ideas that were incorporated in the report have not reflected themselves in the legislation we have passed.

Sir, after the constitution of Village Panchayats and Taluk Boards much water has flown in the Ganges. Though Mysore State was one of the first State to enact a measure regarding Panchayatraj institutions, a legislation of greater implications has been brought about in other States. For example, in Rajastan and Andhra Pradesh, enactments were made even prior to Mysore. Hon'ble Members may also recall that nearly two years ago when the Union Minister for Community Development, Panchayatraj and Cooperation, visited and toured Mysore State and saw for himself how the Panchayatraj concept is being practised, made a statement which created quite a stir in the State. Questions were also asked on the floor of the Assembly and the Council about the observations made by the Hon'ble Minister for Community Development, Government of India. That was the immediate provocation for having a second look on the working of these Panchayatraj institution in Mysore State, and the Government decided to appoint a Study Team here under the Chairmanship of the Deputy Minister for Co-operation to go into the question thoroughly, to visit the various Districts in the State and also some of the neighbouring States like Madras, Andhra and Bombay where Panchayatraj institutions had made considerable progress and to report to the Government as to the steps to be taken in this direction. As the Members are aware, the Committee consisted of very experienced persons, persons who had worked in this field as Chairmen or Presidents or in the erstwhile District Local Boards and people who have worked as Presidents of Taluk Development Boards and had intimate knowledge about the philosophy and ideology of democratic decentralisation. This Study Team submitted its report last year and immediately copies of the Report were circulated to Hon'ble Members, to the Members of Parliament and Presidents of Taluk Boards, and a gist was sent to the Panchayats as well with a view to elicit their opinion on the Report before the Government took any decision. Sir, it was my desire to place that Report before this House for discussion, and actually, if the Hon'ble Members may recollect, it was decided to include on the Agenda in the December Session last year. But, unfortunately there were certain other more important matters and consequently this Report could not be discussed in this House, and there was no time to wait. As the Members are aware, the term of the Panchayats and Taluk Boards which were constituted in 1959 has come to a close, and under the Act, the Government has no authority to extend the time by more than a year. Therefore, the Government has to take immediate step and a decision on the Report. The Government decided that a Bill may be framed on the basis of the main recommendations of the Report and be placed before the House. Accordingly, to-day the Bill is before this House. Sir, I do not think it is necessary to explain in detail about the various provisions contained in this Bill. But, I would like to highlight certain important provisions which make this Bill something more important and different from the present legislation. As the Members are aware, according to the existing law, there are only two institutions in this field, one is at the Village level and the other at the Taluk level. At

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

the Village level we have constituted Village Panchayats and at the Taluk level we have established Taluk Boards. Though one of the recommendations of the Balvantrai Mehta Committee was to establish a three-tier system, that was not accepted by this House. Instead of having a full-fledged executive body at the district level, we decided to have an advisory body under the Chairmanship of the Deputy Commissioner, in which all the Presidents of Taluk Boards of the District were members. This body at the district level had no executive powers. The only functions it had were to distribute the Government grants, both under plan and non-plan schemes to the various Taluk Boards, to scrutinise and approve the Budgets of the Taluk Boards and to co-ordinate between different Departments at different levels, and lastly to supervise from time to time the administration of the Taluk Board and the Village Panchayats. At the Taluk level, we had a fully elected body called Taluk Boards and this body was vested with some powers to execute not only its own schemes, but also certain schemes of the Government regarding which certain financial provision was made. Now, at the ground level, i.e., at the Village level, we establish Village Panchayats, of course having a little more power than the old Village Panchayats had. During the last three years of implementation of this Scheme, we have gained certain experience and we have also learnt certain lessons. The experience was that unless there is a fully representative and elected body at the district level with certain executive powers, the benefit of this democratic decentralisation scheme cannot be obtained by the people, because Taluk Boards and Village Panchayats are not bodies at the district level or bodies that can take care of larger area than their own Taluks or Village Panchayats. Because taluk boards and village panchayats are not bodies at the district level or bodies that can take care of larger areas than their own taluks or villages, there was sufficient distance between the Government and these bodies. Therefore even though the Government intended transferring more powers, it was not possible. Again, there were certain schemes and departments which can transfer the powers to execute the schemes only to a district body and not a body lesser than that. For example, primary education. It is not possible to transfer the responsibility to the various taluk boards because there is no coordinating or supervising authority at the district level. This is one important lacuna that was felt in the existing act. Secondly, another important point that we discovered in the implementation of the scheme was that there was no organic link between the village panchayats and taluk boards, with the result that the village panchayats developed a sort of feeling and psychology that the superior body at taluk level is taking perhaps all responsibility, leaving very little to be done by the village panchayats. There was also a sort of frustration in these bodies that they do not have any role or place to play in the taluk board administration, while the Board was vested with the power of supervising

panchayat administration. Therefore, representations were made to Government both in the various conferences we had and also separately, that there must be some sort of organic link between the panchayats and taluk boards.

The Hon'ble Members, I am sure, are keen to see that the panchayat-raj institutions become a living, dynamic and purposeful bodies. If democracy has any meaning, we must see that the power should go to whom it belongs. If power is concentrated at certain points, not only the people will feel frustrated, also the system will become inefficient and perhaps dishonest. To remedy these defects, this Bill is before the House.

I have already stated that I am not touching every detail of this bill. I am only trying to high-light important aspects. So far as panchayats are concerned, the change in this bill is confined to two points. One relates to Gramsabha. Even today we have Gramsabhas under the existing Act but the role of that sabha is very passive and formal. The Gramsabha is expected to meet once in an year to discuss certain important matters pertaining to the administration of the gram panchayat. The gramsabha, as envisaged in this bill, will have a more positive role to play. In the village administration, when people are placed face to face, it is always advisable to place all important matters before them. This bill provides that at least 2 meetings of the gramsabha will be held and matters of importance would be placed before them for discussion. The grampanchayat as envisaged in this bill, will have a minimum of 9 members and a maximum of 15. It is envisaged that the village or groups of villages having not less than 1,500 population, will have a gram panchayat but a provision has also been made that any area where the population is sparse and the area is large, Government can constitute a panchayat even for a lesser population. Today in certain areas of our State, where we have established panchayats, the distance between one village within the panchayat and the other, is as much as 10 to 15 miles. These may be very rare cases but for them grampanchayat has no meaning because they cannot attend the meetings and the village agricultural production plan cannot be implemented and it is impossible to hold gramsabha meetings. Therefore an exception has been made in the bill.

The village panchayat has been given more powers.

4-00 P.M.

I would like to invite the attention of the hon'ble members to clause 50 onwards wherein the various functions and powers of the panchayats have been enumerated. The functions are divided under 5 major heads : (1) Sanitation and health (2) Public works and amenities (3) Agriculture and Animal Husbandry (4) Welfare of Scheduled Castes and other Backward Classes and (5) Other matters. Apart from these specified subjects, there is also provision in the Bill that the Government may delegate further powers regarding execution of any scheme that it

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

deems fit. These are the 3 main points I wanted to bring to the notice of Hon'ble Members so far as panchayats are concerned.

As regards constitution of Taluk Boards, in different States different systems are prevalent. In some States they have Block Samithis at the block level and in some States they have Panchayat Unions at the taluk level. In this Bill it is envisaged that the old system of constituting a body at the taluk level should be retained. That is, every taluka will have a Taluk Board. The manner of constituting a taluk board and its composition has been changed. As I said a little earlier, the existing Taluk Boards are constituted entirely by direct election and as I also mentioned, there was no practical link between the Taluk Boards and the Village Panchayats. It is proposed in this Bill that the taluk boards should be constituted partly by direct election and partly by indirect election. A majority of the members of the Taluk Board are elected by direct election and the remaining members of the Taluk Board will be elected by an electoral college of the members of the Panchayats of that taluk. It is provided in this Bill that a taluk having a population of not less than 60,000 should have 15 members and a sort of slab basis is given and the maximum number of members that a Taluk Board can have is 25. So the number of members varies from 15 to 25 according to the population of each taluk. The Taluk Boards today, as I have mentioned, have some considerable powers. Today the Taluk Boards, I am proud to say, by and large have acquitted themselves creditably in Mysore State. We have as members and Presidents of Taluk Boards in this State to a very considerable extent, people who are educationally well-qualified and though this responsibility was new, they undertook it with admirable ability and discharged it. But experience has shown that the powers and financial provisions transferred to taluk boards are not commensurate with the enthusiasm and spirit that has been generated by the ushering in of this new panchayatraj administration. Therefore, before these institutions feel frustrated, it is necessary that we take steps to utilise the vitality and the enthusiasm that has been unleashed by the panchayatraj institutions. It is proposed in this Bill to transfer considerable powers regarding the implementation of various schemes under various departments to taluk boards. I do not propose to read all the items that have been provided here, but I would like to invite attention of hon'ble members to clause 164 wherein provision has been made.

One more thing in this connection I would like to mention is that though community development programme was, for all practical purposes, brought under the jurisdiction of the taluk board, still it had a sort of distinct administration inasmuch as the expenditure incurred under this scheme was sanctioned by the officers at various levels. During the last 1½ years it has been my endeavour to bring about complete integration in every aspect of the administration of these two wings including accounting, but because of certain technical difficulties that

could not be achieved completely, but we have made it clear that today there do not exist any independent organisations called community development organisations outside the purview of the taluk board administration. The taluk board will be responsible for implementing every scheme of Government at the taluk level and, therefore, we have included in this class not only matters relating to other departments, but the first one to figure is community development programme, then agriculture, animal husbandry, forests, health and rural sanitation, communication, education including social education, industries, promotion of village industries, etc., co-operation, welfare of women and children, rural housing, welfare of scheduled castes and scheduled tribes and other backward classes, and minor irrigation, fisheries, rural water supply and other matters. Then there is also a provision that the Government may, from time to time, delegate further powers regarding implementation of any of its scheme

I go to the Jilla Parishads which is an entirely a new proposal included in this Bill. I have already stated that it has been the experience of the Taluk Board president and other various non-official leaders that unless there is an executive body at the district level elected and under the chairmanship of a non-official, it is not possible to fully implement this scheme. Therefore, we have provided in this Bill for the constitution of what is called Jilla Parishads. Sir, the constitution of the Jilla Parishad is both by direct and indirect election. It is envisaged that one member for not less than a population of 25,000 and not more than 50,000 shall be elected to the Jilla Parishad and all presidents of all Taluk Boards of the respective districts will become *ex-officio* members with full voting powers. There is also provision for the president of the district central co-operative bank to be an associate member and if there is any other co-operative organisation at the district level, there is provision for nominating them as associate members, but they do not have any voting power. The same provision has been made at taluk board level where the president of the marketing society will become associate member of the respective taluk board. Sir, the Jilla Parishad will have a non-official as *Adhyaksha* and also another non-official as *Upadhyaksha*, but will be elected by the Jilla Parishad. The Jilla Parishad will have different committees on important subjects. The most important committee would be the district education committee which will be headed by the Vice-President or upadhyaksha of the Jilla Parishad. Both the president and the vice-president of the zilla parishad, we have called them in the Act as *Adhyaksha* and *Upadhyaksha*, because there should not be any confusion between the president of the Taluk Board and the President of the zilla parishad, who will be full-time workers and it has been provided that they should be paid a certain honorarium and allowance, etc. The zilla parishad will have five important committees—the education committee, the finance and audit committee, the production committee, the public works and amenities committee, the social welfare committee—and the district level officer of the concerned department will be the *ex-officio* secretary of these committees. There

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

will be a Chief Executive officer for the jilla parishad and the officer will be of sufficient high status and grade, in keeping with the responsibilities and functions of this office.

(Interruptions)

We can have either an IAS or MAS officer. Sir, I do not want to take much time by giving further details about this. I would go to the main functions of the jilla parishad. It is provided in clause 25—development programmes that includes overall supervision, co-ordination and integration of development schemes at taluk and district levels and preparing the plan for the development of the district. Then agriculture, which includes opening and maintenance of seed farms. And then animal husbandry, welfare of the scheduled castes and other backward classes, buildings and communications, public health, minor irrigation, industries and cottage industries, horticulture, co-operation, education and social education—in this both primary and secondary education are proposed to be handed over subject to the general supervision of the State Government to the jilla parishad—statistics, fisheries and here again the Government can transfer some of its functions in addition to these to the jilla parishad whenever it deems fit.

Sir, then, an altogether new provision is made in this Bill and that is about the establishment of Nyaya Panchayat. This sort of administration of justice at the village level is not new. We have the age old practice, custom of the administration of justice by the village folk. But due to certain historical reasons that system has been disrupted, even though we may find some trace of it today. Hon'ble Members may kindly recall that the Government of India sometime ago constituted another study team on this subject and the study team has given its report which has been accepted by the Government of India. And, before the Government of India took a decision, the report was circulated to the various State Governments eliciting their opinion. This chapter relating to Nyaya Panchayat, Chapter 5, is included and it is based more or less on the recommendation of the study team appointed by the Government of India. Lest Hon'ble Members may think that every village panchayat will have a Nyaya Panchayat, I would like to make it clear that it is in the discretion of the State Government to establish a nyaya panchayat in a particular area or not. The people who constitute the nyaya panchayat will not be the members of the panchayat. A nyaya panchayat can be constituted for an area containing one or more village panchayats and it is the members of these village panchayats who have to elect the members of the nyaya panchayat. And the members so elected should co-op one person from the scheduled castes or scheduled tribes and not more than two lady members. Sir, the powers of these nyaya panchayats regarding adjudication, regarding administration of justice have been enumerated in the schedule. The nyaya panchayat will have both civil as well as criminal jurisdiction. In civil matters it will have jurisdiction to try civil cases if the value of

the property which does not exceed Rs. 200 and the dispute does not involve a complicated question of law or it does not involve any question regarding title to immoveable property. Regarding criminal jurisdiction, simple cases like affray, breach of provisions of the Panchayat Raj Act and other enactments concerning the village administration and certain other simple matters entrusted to these nyaya panchayats, are included. Therefore, there is no need for anybody to feel alarmed that these nyaya panchayats are given unduly large powers.

Then, I go to chapter 20 regarding general control. It is proposed to have a state council for panchayat raj with the minister in charge of panchayat raj as chairman and the presidents of all jilla parishads as members. Sir, this council will be purely an advisory body. It will have no authority to control the administration of the jilla parishad or any other institution of panchayat raj. It will be a platform and forum for the various jilla parishads to gather together with the presidents and discuss their mutual problems, exchange their mutual experiences and also to chalk out ways and means for improving their administration, and also their resources and there is a provision for nominating three officers of course the officers will be of the concerned departments.

Sir, I have stated briefly the main points of this Bill. As I have stated earlier, this is not altogether a new legislation, but certainly it marks a new chapter, a new life in the administration, in the history of the administration of this local self-government. Sir, before I close, I would like to make one or two more observations. Whenever we think of decentralising the powers that we have in our hands it is but natural that we become conservative. I think twice whether the fellow to whom I am going to relegate the power will exercise his responsibility to my satisfaction, whether he is going to abuse or misuse that power. In my humble opinion, in a democratic setup, we have no business to deny the legitimate power to the people to whom it belongs. It has been the irony of democracy, particularly in our country, that power has to travel the reverse way from top to bottom. Actually in a real democracy, power should spring from the bottom. Therefore, there is, I notice that there has been always hesitation on the part of those who are in power to delegate the power to others who can perhaps, if not in a better manner, discharge the responsibilities at least equally well. In a centralised administration two things, two evils, are inevitable. The first is red-tapism and inefficiency. The second is corruption. Before we brought about the existing Act, Village Panchayats and Taluk Boards Act—even for such simple matters like drinking water wells, construction of small School buildings, construction of a small road or bridge or culvert, people had to look to the Vidhana Soudha here. The people had to go all the way to Vidhana Soudha to remedy, to seek remedy or get redress to their grievances. And that resulted not only in general dissatisfaction; but also in waste of money. Therefore, it is time that we become realistic and we give them when we have established these institutions, necessary powers and finances to discharge all the responsibilities they have to discharge with respect to their local problems.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

Sir, I am sorry I missed one pint altogether, and that is regarding finances. Today under the Act, the Government is giving 60 per cent of land revenues collected in respect of areas to the taluk boards and village panchayats. When we propose to transfer greater responsibility, then it is absolutely essential that a corresponding financial provision is also made. Otherwise, the powers would be very unreal and it will be artificial. It is proposed in this Bill—actually the report of the study team had recommended that cent per cent of land revenue should be transferred—that 97 per cent of the land revenue should be transferred, because it is envisaged in some other legislative measure, namely the Public Libraries Bill which has been referred by this House to a Joint Select Committee that three per cent of the land revenue should be made available to these public library authorities. When that is there, it may not be proposed in this Bill that cent percent should be transferred. It is up to the Hon'ble Members to take a decision.

Now apart from this 97 per cent of the land revenue, there are certain other sources by which these bodies could improve their finances. It is provided in this Bill that cesses upto 20 per cent of the land revenue at village panchayat level, at taluk level and at district level could be levied. Today there are various kinds of cesses, education cess, health cess, etc. But hereafter there will be one consolidated cess upto 60 per cent total. Then the Government can also levy 40 per cent, making altogether cent per cent and make over this to the Panchayat raj institutions.

4-30 P.M.

Then we have certain other provisions also by which these bodies at various levels can increase their revenue.

Sir, I think I have covered all the main points in this Bill. I appeal to the hon'ble members to discuss it and offer their suggestions in—may I say—a dispassionate manner.

Thank you.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ರೇವಾಣಿಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮನೋದಯ ಕನ್ನಡ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು, ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕ ಮನೋದಯ ಇದಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ರಾಜ್ಯಭಾಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕನ್ನಡ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸುವವರೆಗೆ ಇದರ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ.

Mr. SPEAKER.—Out of 13½ hours allotted to this, one hour is over. As seen from the agenda this Bill is going to Select Committee. I would personally desire that we must give chance to as many members as possible on Saturday. The motion to refer to a Select Committee must be adopted and there should be some time left for the Minister to reply. In that light I do not know whether I should fix up a time limit for speeches from the beginning.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—Sir, you can put a time limit from tomorrow.

Mr. SPEAKER.—The hon'ble members must not embarrass me at the end. I am not anxious to put a time limit. But I must see that within the time allotted for this Bill, as many members as possible are given chance to speak. Now the Debate will begin.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಥಮ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಘಟಿ ರಾಜ್ಯವೋ ಎನ್ನುತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯವಲ್ಲ, ಪಡಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಯಾವ ಘನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದೋ, ಯಾವ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕೋ, ಬೆಳಗಬೇಕೋ ಅಂಥ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸೇಕಡ 95 ಭಾಗ ಜನಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಇರತಕ್ಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವೂ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ—ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣ ಸಿದ್ಧಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಹೃದಯ ಬೇಸನೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಅರಂಭವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವ ಮಸೂದೆಯ ಕಾಫಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿನ್ನಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಮಸೂದೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಆದಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಮಾಡಿದೆವು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಶನವನ್ನೂ ಮಾಡಿದೆವು. ಆದರೂ ಇಂಥ ಪವಿತ್ರವಾದ ಮಸೂದೆ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗತಕ್ಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕುರುಹು ಇಂದು ಕಾಣ ಬಂದಿದೆ.

ನಮಗೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯವೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅನುಚಾನವಾಗಿ ಬಂದಂಥ ಪದ್ಧತಿ. ಇದು ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಏಳು ಲಕ್ಷ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ. ಇದನ್ನು ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಗ್ರಾಮ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಹಾ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ನಾಯಕರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಸಾರುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಕೂಡ ಗ್ರಾಮರಾಜ್ಯ, ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವತ್ತು ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಮಸೂದೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಹೊಸದಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಗಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. 1939ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದೀಚೆಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಮಸೂದೆ ಯನ್ನು ಬದರಾಯಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡಪ್ಪಗೌಡರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದು ಕಾನೂನಾಯಿತು. ಅಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯ ಮೇಲೊಂದು ಮಸೂದೆಯಾಗಿ ಕಾನೂನಾಯಿತು. ಪುನಃ ತಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಈಗ ಅದನ್ನೂ ಬದರಾಯಿಸಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೇವಲ ಹೆಸರನ್ನು ಬದರಾಯಿಸಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೇವಲ ಹೆಸರನ್ನು ಬದರಾಯಿಸಿ ಒಂದೊಂದು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಬಂದಾಗ ಒಂದೊಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಾಹಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಅನುಭವ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಮೊದಲು ಒಂದೊಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಹಳ್ಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಇತ್ತು. ಮೊದಲು ದಿನ್ನಿಕ್ಕ ಬೋರ್ಡು ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡು ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವನ್ನು ತೆಗೆದು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ದುವು. ಆಮೇಲೆ ಅವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಪುನಃ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಾದವು. ಹೀಗೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಈ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಅಡಕವಾಗಿದೆಯೋ ಇದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು ಅನುಭವವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಇದೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ, ನಾನೂರು ಪುಟಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿ ಈ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕ ವನ್ನು ಬರೆದಿರುವವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಗಂಭೀರವಾದ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ವರದಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ನಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಲವಂತರಾಯ್ ಮೆಹ್ರಾ ಸಮಿತಿಯವರು 1959 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು, ನಂತರ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಮನೂದೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಬಲವಂತರಾಯ್ ಸಮಿತಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್‌ನ್ನು ಈ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ತಾವು ಮಾಡಿದುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರ ಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಬಲವಂತರಾಯ್ ಸಮಿತಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್‌ನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದವಾ ಬೇಡವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಚಿವರು ಕೂಡ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ಮತ್ತು ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಯೋಜನೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ ಬಂದಿಸಿದರು. ಅದನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕೊಂಡಜ್ಜಿ-ಬಸಪ್ಪ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರು ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಿತಿ ವರದಿಯನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಯಾವ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೋ ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಆ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಒಟ್ಟು 208 ಸಭೆ ಸದಸ್ಯರ ಸಮಸ್ತ ವಿವೇಚದ ಮೇಲೆ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇದು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಸುಂದರವಾಗಿ, ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ (ಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿಸಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚಿ ದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು? ಸರಕಾರ ಕರ್ತವ್ಯ ರೋಷ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಸಾರಿದರು, ಆದರೆ ಆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಆ ವರದಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ಈ ಮನೂದೆ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯಥೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಆತುರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನೊಳಗೊಳ್ಳದೆ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇದುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಹೇಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಇದು ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಸಿಯಮಾವಳಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಒಂದು ವಾರ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಮನೂದೆ ಸದಸ್ಯರ ಕೈ ಸೇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಆತುರವಾಗಿ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟು ಅತುರದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆದು ಜುಲೈ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ.

ಈ ಮನೂದೆಯ ಮೂಲಕ ವಿಚಾರಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಡ ಬೇಕಾದುದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಾನೂರು ಪುಟ

ಗಳಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾದ ಈ ಮನೂದೆಯು ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ, ನಟಿವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು, ಪಂಚಾಯಿತಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತು ಈ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಹೇಗೆ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ, ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದ ಈ ಎರಡೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ರಾಜ್ಯ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಗುರಿ. ಸಮಾಜವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಧಿಗಾಹಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯವೂ ಮುಖ್ಯ. ಇದರ ಮೇಲೆ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಯಾವುದೇ ಆಗಲ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಈಗೇನು ಅಧಿಕಾರ ವರ್ಗವಿದೆ—ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಮತ್ತು ಐ. ಸಿ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ತಹಸೀಲ್ದಾರರುಗಳು ಮುಂತಾದವರ ಅಧಿಕಾರ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಅಧಿಕಾರಗಳಾವುದೂ ಕುಂಠಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರಕಾರ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾದ ವಿಷಯ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಅದು ನಿಜವಾದ ಗ್ರಾಮ ರಾಜ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಆಗಲೇ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಎದ್ದರೆ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ನಟಿವರು ಕೂಡ ಅಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಕುಂಠಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಬ್ಯುರೋಕ್ರಾಟಿಕ್ ಸೆಟ್ ಅಪ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರ ಮಂಡಳಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಮನೂದೆ ಪ್ರಕಾರ ದೆವಲಪ್ಪಮೆಂಟ್ ವರ್ಕ್ ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮೂಲಭೂತವಾದ ಅಧಿಕಾರ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೂಲಭೂತ ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಅಧಿಕಾರ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಂದು ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಪೊಲೀಸ್ ವಿಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಅಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಆ ನಾಲ್ಕು ಕಂಬಗಳು ಯಾವುವು ಅಂದರೆ ಒಂದನೆಯದು ಪಂಚಾಯಿತಿ, ಎರಡನೆಯದು ಜಿಲ್ಲಾಪರಿಷತ್ತು, ಮೂರನೆಯದು ವಿಧಾನ ಸೌಧ, ನಾಲ್ಕನೆಯದು ರೋಡ್ ಸಬ್. ಮುಖ್ಯವಾದ ನಾಲ್ಕು ಅಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ಆಡಳಿತ ಕಟ್ಟಿದ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕ್ಲಂದಿತರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿಯ ಕಂಬ ಸುತ್ತುವುದು ತಪ್ಪಬೇಕು. ಇದೊಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕಿರುಕುಳವಾಗುವುದು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕಿರುಕುಳ ತಪ್ಪಿಸಲು ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರನ್ನು ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿಯ ಕಂಬ ಅವರು ಸುತ್ತಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ಎಷ್ಟೇ ಆಶೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಮನೂದೆ ತಂದಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಅವರ ಆಶೆ ನೆರವೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ವಿಲೇವಾರಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಆಕ್ಟ್, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಆಕ್ಟ್ ಅನುಭವದಿಂದ ಈ ಹೊಸ ಮನೂದೆ ತಯಾರಾಡಬೇಕಾಯಿತು ಎಂದು ನಟಿವರು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾತ್ರ ಮೊದಲು ಇದ್ದುದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಇದುವರೆಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಇರುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಪಣ ಸಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಪಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ದರೆ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರೈಮರಿಸ್ಕೂಲು, ರೋಡ್ಸ್, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಇವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕೋಆರ್ಡಿನೇಟ್ ಆಡಳಿತ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪರಿಶೋಧನೆ ಬಾಡಿಯಿರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿ ನಡುವೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಸೇರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಗಡಿಬಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಧಿಕಾರ ಯಾವುದು? ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧಿಕಾರ ಯಾವುದು? ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧಿಕಾರ ಯಾವುದು? ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಸದಸ್ಯರು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕನ್ಫ್ಯೂಜನ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಡಳಿತ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಇರುವುದು ಬೇಡ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಎನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಕುರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ರೆಡ್ ಟೇಪಿಂಗ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಂಚಾಯತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹೋಗಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಆರ್ಗಾನಿಕ್ ಲಂಕ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ ಅದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಚಿವರು ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಬ್ಲಾಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಧಿಕಾರ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಷನ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಇವು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರಬೇಕಾದುದು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಗತ ಮಾಡಿದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಅಫೀಸರ್‌ಗಳು ಇಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿವಿಜನ್ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಅಮಲದಾರ್ ಇರುತ್ತಾನೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಮಲದಾರನಿಗೆ ಬೇರೆ ಎನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಕಂದಾಯ ವನೂಲ್ಪಾದಿಸುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಕೆಲಸ. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಫೀಸರು ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಸಾಕು. ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರ ಪಂಚಾಯತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಮಲದಾರನಿಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸ ಎನು ಇದೆ?

ನೀವು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವರ್ಕ್ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರ. ಅಮಲದಾರನಿಗೆ ಭೂಮಿ ಹಂಚುವ ಕೆಲಸಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೆಲಸವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ, ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಬ್ಲಾಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಫೀಸರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಅಮಲದಾರನಿಗೆ ಒಂದು ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ, ಬಿ.ಡಿ.ಒ.ಗೆ ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾನು ಹೆಚ್ಚು ತಾನು ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಇಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಹೈಪೋಟಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ.

5-00 P.M.

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ (ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಿಗೆ) ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಾನು ದೊಡ್ಡವನು, ತಾನು ದೊಡ್ಡವನು ಎಂದು ಜಗಳ ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗಿಲ್ಲದೆಯೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಒಂದು ಏಕಮಯವಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಫರ್ಷನ್‌ಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಈಗ ತಹಸೀಲ್ದಾರರುಗಳಿಗೂ, ಬ್ಲಾಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಫೀಸರುಗಳಿಗೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಗಳವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ನೀವು ಈ ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಯಾವ ಹೆಸರನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಿ, ಒಂದೆ ತರಹ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಇಡಿ. ಎರಡು ತರಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರೆ, ಒಂದು ಕನ್ಫ್ಯೂಷನ್, ಒಂದು ಕಾಂಟ್ರಿಕ್ಷನ್ ಶುರುವಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ತಾವು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರ, ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರ ಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ

ಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಬೇಕು. ಪೊಲೀಸರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಪವರೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಇರಬೇಕು; ಅದರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಪೊಲೀಸಿನವರೂ ಒಳಪಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆಯಾಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿರಬೇಕು; ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀವು ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಕೊಡದೆ ಬರೀ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಈ ಬ್ಯೂರೋಕ್ರಾಟಿಕ್ ಮನೋಭಾವವಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸದಾಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಕಳಂಕಮಯಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಿಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದೇ. ಆದರೆ, ಅಂದಿಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಸಮಾಜವಾದ ಕ್ರಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ವೇಗ್ ಆಗಿ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಕೆಲವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದರೆ, ಅವಾಗ ನಾವು ಯಾವ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಟ್ಟದ್ದೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ನುಚನೆಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ತಾವು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಬರುವ ತೊಂದರೆ ಎಂದರೆ ಹಣದ ಅಭಾವ. ಅದರ ಕೊರತೆಯಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್, ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ದಿಸ್ತ್ರಿಕ್ಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾಳೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ಹಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನೂ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭೂಗಂದಾಯದಲ್ಲಿ 97 ಪರ್ಸೆಂಟು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂಗಂದಾಯದಿಂದ ಆದಾಯ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಕೊಳಪರೇಟ್ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಜನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ನೀವು ಮರೆತು ಬಿಡಿ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ 111 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ; ಅದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 6-7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಭೂಗಂದಾಯದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಭೂಗಂದಾಯ one-twentiethth ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ 20ನೇ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಇದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿರಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದಿರಿ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಸರಕಾರದವರನ್ನು ಏನಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ, ಅವರು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು, ಇವರು ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು. ಇದು ಇವತ್ತು ವಿದ್ಯಾಸಚಿವರು, ಯಾವುದೋ ನ್ಯಾಯ ಕಟ್ಟಡದ ವಿಷಯ ಕೇಳಿದಾಗ ಅದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ವಹಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅವರೇ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಆಪಾರ ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಭೂಗಂದಾಯ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ನಿಂತರೆ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆಂದು ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಈಗ ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು, ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಶನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಅದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೀರ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಡ್ಡೆಟ್ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಆ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಕೇವಲ ಭೂಗಂದಾಯ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಇಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟು, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಬರುವ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ 20ನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ, ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ನುಖೇರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ನೆರವೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲೆಜು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ಬಹಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ 110 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವು ಏನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಬರೀ ಭೂಗಂದಾಯ ಆದಾಯದಿಂದಲೇ ಬಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಏನೂ ಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು, ತಾವು, ಸರಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಫೈನಾನ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕನ್ಸಾಲ್ಡೇಟೆಡ್, ರೋಲರ್ ಸೇನ್ ರೂಪಾಯಿಗೆ 4 ಪೈಸೆ ಹಾಕಬಹುದು; ಪಂಚಾಯಿತಿ, ರೋಲರ್ ಬೋರ್ಡ್,

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತೂ ಕೂಡ ರೂಪಾಯಿಗೆ 20 ಪೈಸೆ ಮೀರದಂತೆ ಅಡಿತನರ್ ಸೆಸ್ ಹಾಕಬಹುದು. ಈ ಮೂರು ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ, ಸರಕಾರದವರೂ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಸೆಸ್ ಹಾಕುವ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಈ ಮನೂದೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ತೆರಿಗೆ ಬರುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ಒಂದು ಕೊಡ ಹಾಲಿಗೆ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ಹುಳಿ ಹಿಂಡಿಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಅದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಈ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಬಹಳ ಅಪಾಯಕರ. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಈ ಸೆಸ್ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಇದ ರೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಡಿ. ಬೇರೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು, ನುಂಕಗಳನ್ನು ಬೇರೆಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್‌ಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ, ಅನೇಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅಮೇಲೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದ ಕ್ಯೋಸ್ಕರ 100 ರಕ್ಕೆ 100 ರಷ್ಟು ಸೆಸ್ ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಈಗ ಹೇಳಿದರೆ, ಡಬಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸೇಶನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಇದ ರಿಂದ ಕೈಬಿಡಬೇಕು. ಅದು ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಂದಾಯದಿಂದ, ಸರಕಾರದ ಬಜಾನಿಗೆ ಹಣ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಈ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಡಿ ಎಂದು ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಪಂಚಾಯತಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಎಂಬ ಒಂದು ಹೊಸ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿರಾಜ್ಯ ಹೊಸದಾಗಿ ಬರುವುದಿ ದ್ದರೂ, ಪಂಚಾಯತಿ ಅನ್ಯತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾತಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಜಗಳಗಳನ್ನು ಅವರ ಮುಖಂಡರ ಮೂಲಕ ಜನರೇ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪಂಚಾಯತಿ ಮೂಡುವುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಂಚಾಯತಿ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಚೊಕ್ಕವನ್ನಾ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅಷ್ಟೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಶೇಕಡ 80 ರಷ್ಟು ಸಿವಿಲ್ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಫೈನಲ್ ಆದರೆ, ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಹೋಗುತ್ತವೆ; ಊರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಪಾರ್ಷ್ವ ವೈಶ್ಯಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕಬಹುದು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟು, ಸಹೋದರ ಬಾಂಧವ್ಯ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹುಷಾರಾಗಿರಬೇಕು, ತಾವು ಹೇಳಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಪಂಚಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತರಾದ ಸದಸ್ಯರು ಇಬ್ಬರು ಇರುತ್ತಾರೆ, ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳೆಯರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹರಿಜನರು ಒಬ್ಬರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಿಶ್ರಮ ಇರುವವರು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿರ ತಕ್ಕವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಬಹುಶಃ ಗಂಡಸರಿಗಿಂತಲೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಹೆಗ್ಗನರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲೂ ನ್ಯಾಯದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಇಬ್ಬರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾಗರತ್ವವು ಹೀಗೆಮಠ ಅಂತಹವರು, ಸುಶೀಲಾಬಾಯಿ ಪಹಾರವರಂಥವರು ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಮೌಢಾವಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವೆಪರ್ ಇಂಟರನ್ಯಾಗಾಗಿ ಇರ ಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರಾಗಲಿ, ಪೆಡ್ಲೋರ್ಡ್ ಕ್ಯಾನ್ವೆನ್ಸರಾಗಲಿ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಷ್ಟು ಹಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ವಕೀಲರು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಪಂಚಾಯಿತಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ದಂಡವನ್ನು ಹಾಕಬಹುದು ಮತ್ತು ಸಿವಿಲ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಹಿರುರ್ ಮಾಡ ಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ವಕೀಲರು ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದರೆ—ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗದ ಕೇಸುಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ—ವಕೀಲ ಬಂಧು ಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಹುದು. ಕೋರ್ಟುಗಳು ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನ್ಯಾಯದ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹುಶಃ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆಯಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅನಾಲ್ಕೈಸೆನ್ಸ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಫುಟ್‌ರಾಯರುಗಳು ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಅವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಾದ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶ ಬರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿ

ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದಲ್ಲ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕವರೂ ಆದ ವಕೀಲರುಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಭಾಪತಿಯವರೇ ಈ ಮನೂದೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕ್ಲಾಸಿಕ್‌ವಾರಾಗಿ ಏನೇನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಪುನಃ ಬರುವುದು ಇದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ. ಇವತ್ತು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ರಾಜ್ಯ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬರದೇ ಇದ್ದರೂಕೂಡ ಇವತ್ತು ಹೊಸ ಮನೂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಇವತ್ತು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ರಾಜ್ಯದ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ಕಾರಣ, ಇವತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆಯೋ ಅದು ಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಿ ಆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇದ್ದರೂಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಇಲ್ಲ—ಅದು ಒಂದು ಪಂಚಾಯ್ತಿಯೇ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಪಾರ್ಟಿ ವೈಷಮ್ಯ ಹುಟ್ಟಿ ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬೆರಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಸನ್ನಿವೇಶ ಕಲ್ಪಶಮಿಯಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ವೈಷಮ್ಯ ಉಂಟಾಗಿ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡದೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಮರೆತು ತಮ್ಮದೇ ಸಂಸ್ಥೆ, ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದೇ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವೇನೋ ಏನು ಏ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನ ವರ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲ, ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಗಳಿಂದ ನಾವು ಏನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೋ ಆ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಈಡೇರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಮಯ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕ, ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಲು ಕೈ ಹಾಕತಕ್ಕ ರಾಜಕೀಯ ಅಂಥೋಳನ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಮನೂದೆಯನ್ನು ತಂದರೂ ಕೂಡ ಅದರಿಂದ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ರಾಜ್ಯ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಳಂಕಪ್ರಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಮಿಶ್ರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ಹವ್ಯಾಸ ಇರಲಿ ಅದನ್ನು ಬಿಡತುಂಬವಾಗಿ ತುಂಬಿರಬೇಕು.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Is it the opinion of the hon'ble Member that there should be direct or indirect elections to taluk boards. What is his opinion in respect of Members of Legislature being Members of taluk boards ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಮತ್ತು ಎಂ.ಎಲ್.ಸಿ. ಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಇಡೀ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನಗಳಿಂದ ಜನಾಯಿತ್ತರಾದ ಸದಸ್ಯರು. ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿ, ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಇರಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇರಲಿ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಗೂ ನೇರವಾದ ಸಂಪರ್ಕ ಇರಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

Sri V. M. DEO (Gubbi).—On a point of order. As the Chair knows Mahatma Gandhi attached the greatest importance to panchayat raj and I see only one solitary Minister listening to criticism. I request you to summon the full cabinet to be present here.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is no point of order.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—The very fact that the hon'ble Member himself was absent all through shows how much interest he evinces on this bill and he cannot expect others to bestow greater interest.

Sri V. M. DEO.—I was engaged in my constituency work. I have discussed the bill with the Member who is just speaking.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಭಾಪತಿಯವರೇ ಈಗತಾನೆ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ನಭಾ ನದಸ್ಯರು ಎಕ್ಸ್ ಅಫೀಷಿಯೋ ನದಸ್ಯರಾಗಿ ಇದ್ದೇತೀರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ನದಸ್ಯರು ಅವರು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಶಾಸನ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಳತೆ ಮಾಡಲು ಶಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅನುಭವ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ್ದು ಆತ್ಮಗತ್ಯ ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಸನ ನಭಾ ನದಸ್ಯರು ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು, ಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಂಡಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಎಕ್ಸ್ ಅಫೀಷಿಯೋ ನದಸ್ಯರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಶೇಷಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅಡಿಗಲ್ಲಾಗಿರುವ ಈ ಮನೂವೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಶಾಸನನಭಾ ನದಸ್ಯರಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಬಂಡಿತ ವಿಷಾದಕರವಾದ ಸಂಗತಿ. ಶಾಸನ ನಭಾ ನದಸ್ಯರಿಗೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು, ಅವರನ್ನು ಎಕ್ಸ್ ಅಫೀಷಿಯೋ ನದಸ್ಯರಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮನೂವೆಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಬದರಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯದ ಅಡಿಗಲ್ಲಾಗಿ, ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅಲ್ಲಿದ್ದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರುವುದರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕಾದ್ದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆ ಯಿರುವುದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ತೆಗೆಯುವುದು ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಧರ್ಮ. ಅದನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜಾಯಂಟ್ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಮನೂವೆಗೆ ಹೊಸ ರೂಪ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪುನಃ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರಬೇಕು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದ ಎರಡನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನೂಟಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

†Sri VIDYADHAR GURUJI SAYANNA (Gurmitkal).

[Spoke in Hindustani].

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಪ್ಪ (ಸಾಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಪಂಚಾಯಿತಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಹಿಂದೆ 1959 ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಎಲೆಜ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಅಕ್ಷಿನ್ಯ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು 1962ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅನುಭವಿಗಳಿದ್ದರು. ಅವರು ಬಹಳ ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಿದ ಸದರಿ ಸಮಿತಿಯವರ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈಗ ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲೇ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ವರೆಗೆ ಎರೋಡ್ ಪಕ್ಷದ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದೆನು. ನಮ್ಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯಾದಳದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಲೋಪಪೋಷ್ಕಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಬಹುಭಾಗ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡಾ 80 ರಷ್ಟು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಮೊದಲು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ 1959ರ ಅಕ್ಷನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾಗ ಅದರಿಂದ ಏನೇನು ತೊಂದರೆಗಳಿದ್ದವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನಗಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾನೂನು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಗಳ

ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದಂಥ ಈ ಒಂದು ಬಿಲ್ಡನ್ನು ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಂದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದ ಬೆರ್ರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೀಗ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ರಚನೆಮಾಡುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ (3)ನೇ ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ 1,500 ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಒಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಗ್ರೂಪ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ವಿಚಾರ ಈ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ 1959ರ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಹೀಗೆ ಇತ್ತು. ಕೊಂಡಿಷ್ಟೆ ಬಸಪ್ಪ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲೂ ಹೀಗೆ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೋಷವಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ: ಹೀಗೆ 1,500 ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮರೆನಾಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 10, 12, 15, ಮೈಲಿಗಳ ಪಾಸರೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಗ್ರೂಪ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಏಕ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೆರಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಷ್ವಪಂಗಡಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಮೀಟಿಂಗುಗಳೂ ಸಹಾ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಗ್ರಾಮಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಇದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅನಾನುಕೂಲಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ದಿವಸ ಈ 1,500 ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹಣಕಾಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿಗದಿಮಾಡಿರಬಹುದು. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡಮೆ ಇದ್ದರೂ ಆ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವರ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿಮಾನವಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆದ ಕಾರಣ ನಾನು ಈಗ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ 1,500 ಎನಿಸಿ ಇದನ್ನು 1,000ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವೇನಿದೆ ಇದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಬಹಳ ವಿಚಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಸೂಚನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಣ್ಣ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಶಾಲೆ, ಬಾಳಿ, ರಸ್ತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರವೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಹೀಗೆ 1,500 ಜನಕ್ಕೊಂದುಗ್ರೂಪ್ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅಲ್ಲೇನೂ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗದೆ ಆ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಾಗೆ ಹಿಂದುಳಿದಿವೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಡಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮರೆನಾಡುಗಾದರೂ ಇದನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ವಿನಂತಿ.

ಇನ್ನು ಕ್ಲಾಜ್ (4) ರಲ್ಲಿ ಟೌನ್ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ 5,000 ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಹಿಂದಿನ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಹೀಗೆ ಇತ್ತು. ಹೀಗೆ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ವೋಟರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಸೂಚಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕ್ಲಾಜ್ (66) ರಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕ್ಲಾಜ್ (104) ರಲ್ಲಿ ನಾನಾ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕ್ಲಾಜ್ 66ರ ಪ್ರಕಾರ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡಲು ಅದಕ್ಕೂ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಅಂಗಡಿಯವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು. ಹಾಗೂ ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕುಂಠಿತವಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕ್ಲಾಜ್ 66ನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ 104ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 66ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನ್ನು ಡಿಲೀಟ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತಪ್ಪ)

95 ರಿಂದ 99ರವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪೂರಾ ಟ್ರಾಕ್ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರ ಎರಡು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೂ ಬೇಕು. 1,500 ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಟ್ರಾಕ್ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಒಳಪಡದೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಸಹ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹತೋಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಂದೆ ಅದು ವಿರೋಧ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನೋಡನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು 110ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ Grant by the Government ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಶೇಕಡ 34ರಷ್ಟು ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂನಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಫಂಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಆ ಮೇಲೆ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೋಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಭಾಗ ಅಂದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗದೇ ಇರುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇರಬಹುದು. ಅನುಕೂಲಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಇರಬಹುದು. ಅಂತಹ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಯಾವ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಮಹತ್ತರವಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಅಂತಹ ಅವಕಾಶ ವಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಐವತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿಡಲಾಗಿ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ಮೂವತ್ತರಷ್ಟು ಆದಾಯ ಅವರಿಗೇ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನೂರ-ಹನ್ನೆರಡನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷಟರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸೆಕ್ಷಟರಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ನೋಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಐವತ್ತೊಂಬತ್ತ ರ ಆಕ್ಟಿನ ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಅನುಭವ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಇದರಿಂದ ಅವರ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸೆಕ್ಷಟರಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರಿಗೆ ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕರ ಆಡಳಿತ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಆಡಳಿತದ ಹತೋಟಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅನುಭವ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸೆಕ್ಷಟರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತರಬೇತು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಏನೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗೊಪ್ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಹತೋಟಿ ದಿ. ಸಿ.ಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬದುಲು ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕರಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಂಚಾಯತ್ ಸಂಪರ್ಕ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಎಂಟರ್‌ಟೈನ್‌ಮೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ತೊಂಬತ್ತು ಭಾಗವನ್ನು ಪಂಚಾಯತಿದಾರರಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಏಜೆಂಟಿಯಿಂದ ಇನ್‌ಸೆಕ್ಷ್ಟ್ ಮಾಡಲು ಪಂಚಾ ಯತಿ ದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಈ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಈ ಇರಾಜಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಆದಾಯ ಹೋಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು.

ಇನ್ನೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೂರ-ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದುಲು ನೇರವಾದ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಪರ್ಕ ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ವಿದ್ಯರೂ ಇವತ್ತು ಚುನಾವಣೆ

WD 3341-GPB-900-22-10-64